Bilag 2

Vejledning om vielse nr. 5: Imødegåelse af tvangsægteskaber

(Denne vejledning er en del af en serie af vejledninger, som Familiestyrelsen har udarbejdet om vielser. Vejledningerne revideres løbende og offentliggøres i Retsinformation (www.retsinfo.dk); vejledningerne ligger samlet på www.familiestyrelsen.dk under Ægteskab og registreret partnerskab/Vielse)

Indhold

1. Indledning
2. Definition på et tvangsægteskab
3. Hvordan identificerer man i praksis et tvangsægteskab?
3.1. Slægtskab
3.2. Alder
3.3. Oprindelsesland
3.4. Oplysninger om tvangsægteskab
4. Reaktion ved mistanke om tvangsægteskab
4.1. Udsættelse af sagen
4.2. Nærmere undersøgelser
4.2.1. Kontakt til parterne
4.2.2. Afholdelse af et møde
4.2.3. Inddragelse af faglig ekspertise
4.3. Afslag på prøvelsesattest eller vielse
4.4. Indhentelse og videregivelse af oplysninger
4.4.1. Indhentelse af oplysninger
4.4.2. Videregivelse af oplysninger
4.5. Aktindsigt
5. Hotlines og rådgivning af parterne
6. Proformaægteskaber og arrangerede ægteskaber
7. Oversigt over relevante myndigheder, organisationer m.v.

1. Indledning

Det er et vigtigt led i regeringens udlændinge- og integrationspolitik at imødegå indgåelse af tvangsægteskaber. Danske myndigheder må således under ingen omstændigheder medvirke til indgåelse af tvangsægteskaber.

Kommunerne skal således i forbindelse med prøvelsen af ægteskabsbetingelserne og under vielsen sikre sig, at begge parter ønsker at indgå ægteskabet, og at ingen af parterne er udsat for tvang eller et utilbørligt pres. Kommunerne skal derfor være i stand til dels at identificere mulige tvangsægteskaber og dels at håndtere situationer, hvor der opstår konkret mistanke om tvang.

Formålet med denne vejledning er at vejlede kommunerne om forskellige indikationer på et tvangsægteskab og vejlede om, hvordan situationen håndteres, når der er mistanke om, at en eller begge parter udsættes for tvang.

Der findes ingen oplysninger om antallet af indgåede tvangsægteskaber, men forskellige undersøgelser viser, at der bliver indgået tvangsægteskaber, og der er ingen tvivl om, at en del af disse ægteskaber bliver indgået i Danmark. Der henvises til "Rapport om udlændinges indgåelse af ægteskab i Danmark", afgivet af Arbejdsgruppen om udlændinges indgåelse af ægteskab i Danmark, der danner baggrund for denne vejledning. Rapporten findes på www.familiestyrelsen.dk.

Vejledningen er udarbejdet i samarbejde med Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere

og Integration og Socialministeriet.

2. Definition på et tvangsægteskab

I regeringens handlingsplan mod tvangsægteskaber, tvangslignende ægteskaber og arrangerede ægteskaber (august 2003) beskrives et tvangsægteskab således:

> "Der er tale om et tvangsægteskab, hvis blot den ene part oplever, at han eller hun er blevet udsat for tvang eller pres, således at der ikke har været tale om et reelt valg. Der kan være tale om trusler, fysisk vold eller psykisk pres til at indgå det ægteskab, forældrene ønsker."

Denne definition indeholder ikke en skarp skelnen mellem de forskellige situationer, hvor der kan være tale om et tvangsægteskab.

Denne vejledning omfatter alle ægteskaber, der er omfattet af definitionen.

Situationer, hvor der alene er tale om et proformaægteskab eller et arrangeret ægteskab, er nærmere beskrevet i pkt. 6.

3. Hvordan identificerer man i praksis et tvangsægteskab?

Det vil ofte være vanskeligt for kommunerne at identificere situationer, hvor der er risiko for tvangsægteskab, idet kommunerne som udgangspunkt inden vielsen alene behandler sagen på skriftligt grundlag.

Det fremgår af en undersøgelse[1)], som Socialforskningsinstituttet har foretaget om pardannelsesmønstre blandt etniske minoriteter, at grænserne mellem de enkelte ægteskabsformer, der er omfattet af definitionen i pkt. 2, er glidende, overlappende og dynamiske. I ca. 20 % af alle de undersøgte tilfælde var forældre eller familie involveret i valget af ægtefælle, og i 15 % af tilfældene var de unge gift med en fætter eller kusine. Endelig viser undersøgelsen, at i 79 % af tilfældene kom ægtefællen fra samme land, som den unge (eller dennes familie) stammede fra.

I det følgende opstilles en række kriterier, der kan indikere, at der er tale om et tvangsægteskab. Når disse kriterier optræder, skal kommunerne være særligt opmærksomme på risikoen for tvangsægteskab:

- En af parterne stammer fra et land eller et område, hvor tvangsægteskaber forekommer
- Parterne eller en af parterne indgår ægteskab i en ung alder
- Parterne er nært eller nærmere beslægtede
- En af parterne eller andre oplyser, at der er tale om et tvangsægteskab

En østrigsk rapport[2)] har endvidere påpeget, at man ved overvejelserne af, om der er tale om et tvangsægteskab, også skal medtage socioøkonomiske faktorer som parternes uddannelse, indkomst, job, prestige m.v.

3.1. Oprindelsesland

Undersøgelser[3)] peger på, at tvangsægteskaber især forekommer i bestemte lande og bestemte dele af verden samt i bestemte etniske grupper og inden for bestemte religiøse samfund. Tvangsægteskaber er udbredt i især mange asiatiske lande, mange afrikanske lande og i mange lande i Mellemøsten. Tvangsægteskaber kan dog også forekomme andre steder.

Det, at en af parterne kommer fra et af disse områder eller tilhører bestemte etniske grupper eller religiøse samfund, indikerer ikke i sig selv, at der er tale om et tvangsægteskab. Stammer en af parterne fra et af disse områder, og er et eller flere af de øvrige kriterier samtidig til stede, kan der imidlertid være grund til at overveje nærmere, om der er tale om et tvangsægteskab.

3.2. Alder

Parternes eller den ene parts unge alder er ikke en entydig indikator på, at der er tale om et tvangsægteskab. Ung alder kan derfor kun efter en konkret vurdering indgå som en indikator for mistanke om tvangsægteskab. Hvis alderen sammen med andre indikatorer – især parternes oprinndelsesland, jf. pkt. 3.1. – giver mistanke om tvangsægteskab, skal sagen undersøges nærmere.

Kommunerne skal være særligt opmærksomme, hvis den ene part er ung og væsentligt yngre end den anden part.

Hvis en af parterne er under 18 år, må ægteskabet kun indgås med kommunens tilladelse. Dette er beskrevet i "Vejledning om vielse nr. 3: Aldersdispensation", der findes på www.familiestyrelsen.dk.

3.3. Slægtskab

Ifølge ægteskabsloven må ægteskab ikke indgås, hvis parterne er beslægtede i ret op- og nedstigende linie eller på anden måde nært beslægtede. Andre former for slægtskab – f.eks. fætter/kusine – er ikke til hinder for at blive gift.

Efter udlændingelovens § 9, stk. 8, kan familiesammenføring som udgangspunkt ikke tillades, hvis det anses for tvivlsomt, at ægteskabet er indgået efter begge parters ønske. Er ægteskabet indgået mellem nærtbeslægtede eller i øvrigt nærmere beslægtede, anses det som udgangspunkt for tvivlsomt, om ægteskabet er indgået efter begge parters ønske.

Det fremgår af bemærkningerne til udlændingelovens § 9, stk. 8, (lovforslag L 6 fremsat den 8. oktober 2003, side 12), at gruppen af personer, der i relation til reglerne om familiesammenføring skal anses som nært beslægtede eller i øvrigt nærmere beslægtede, omfatter slægtninge i ægtefællernes eller samlevernes bedsteforældres ret op - og nedstigende linje og bedsteforældres søskendes ret op- og nedstigende linje. Gruppen omfatter bl.a. bedsteforældrenes børn (onkler og tanter), bedsteforældrenes børnebørn (fætre og kusiner) og bedsteforældrenes oldebørn (fætres og kusiners børn). Gruppen omfatter endvidere bl.a. bedsteforældrenes søskendes børn (forældres fætre og kusiner) og bedsteforældrenes søskendes børnebørn (forældres fætres og kusiners børn (næstsøskendebørn).

Af ansøgningsskemaet om familiesammenføring med ægtefælle fremgår det, at Udlændingeservice skal undersøge, om ægtefællerne er nært beslægtede. Ansøgerne skal derfor oplyse, om de er beslægtede i bedsteforældres ret op- og nedstigende linie eller i bedsteforældres søskendes ret op- og nedstigende linie.

I vielsessager bør kommunerne tage udgangspunkt i ovennævnte retningslinier. Ansøgning om ægteskab mellem nært eller nærmere beslægtede defineret som ovenfor er således en indikator for, at der kan være tale om et tvangsægteskab. Spørgsmålet om et eventuelt tvangsægteskab skal derfor undersøges nærmere – især parternes oprindelsesland, jf. pkt. 3.1. – og kommunen må spørge nærmere ind til eventuelt slægtskab mellem parterne.

3.4. Oplysninger om tvang el.lign.

Hvis begge parter eller en af parterne oplyser, at der er tale om et tvangsægteskab, eller hvis en tredjepart oplyser, at der kan være tale om et tvangsægteskab, skal kommunen altid undersøge sagen nærmere.

Endvidere kan der i en sag fremkomme indirekte tilkendegivelser om, at ægteskabet muligvis ikke er frivilligt. I sådanne tilfælde skal kommunen også undersøge, om der er tale om et tvangsægteskab.

Også i selve vielsessituationen kan der opstå tvivl om, hvorvidt ægteskabet indgås efter parternes eget valg. Det kan f.eks. være en meget trykket stemning eller uro omkring vielsen eller andre forhold, der giver mistanke om tvang. I en sådan situation skal vielsesmyndigheden undersøge, om der er tale om et tvangsægteskab.

Der kan også foreligge andre oplysninger, der i sig selv – eller sammenholdt med omstændighederne i øvrigt – indikerer, at der kan være tale om et tvangsægteskab. Eksempelvis bør oplysninger om tidligere tilfælde af tvangsægteskaber i parternes familier eller oplysninger om, at den ene parts familie har betalt et beløb til den andens familie, føre til en nærmere undersøgelse af sagen.

4. Reaktion ved mistanke om tvangsægteskab

I det følgende beskrives, hvilke reaktionsmuligheder kommunen har, når der i forbindelse med en vielsessag opstår mistanke om, at der er tale om et tvangsægteskab.

Det skal understreges, at dette også gælder, selvom parterne i øvrigt ikke opfylder ægteskabsbetingelserne, f.eks. på grund af manglende ”lovligt ophold”. Det er også i disse situationer vigtigt, at den ”tvungne” part vejledes om mulighederne for at få hjælp og støtte, jf. nedenfor.

4.1. Udsættelse af sagen

Når kommunen får mistanke om, at der er tale om et tvangsægteskab, skal den udsætte sagen, mens den undersøger spørgsmålet nærmere. Dette gælder både i relation til udstedelse af prøvelsesattest og i relation til vielseshandlingen.

Dette kan indebære udsættelse af selve vielseshandlingen, hvis mistanken om tvangsægteskab først opstår under vielsen, hvor parternes familier er til stede. En planlagt familiefest kan aldrig begrunde gennemførelse af en vielse, hvis der er mistanke om tvangsægteskab.

Når kommunen udsætter en sag på grund af mistanke om tvangsægteskab, skal kommunen sikre, at ingen af parterne udsættes for risiko for overgreb fra familien m.v. Kommunen skal derfor udvise stor diskretion ved håndteringen af sådanne sager. Det bemærkes i den forbindelse, at oplysninger om tvang er fortrolige oplysninger og omfattet af reglerne om offentlige myndigheders tavshedspligt; oplysningerne må derfor som udgangspunkt ikke videregives til andre.

Kommer kommunen i besiddelse af oplysninger om mulige strafbare forhold (vold, trusler el.lign.), skal kommunen altid kontakte politiet.

4.2. Nærmere undersøgelser

4.2.1. Kontakt til parterne

Hvis kommunen i en konkret sag modtager oplysninger fra den ene af parterne, der giver grund til mistanke om, at der er tale om tvang, skal den pågældende part kontaktes. Kontakten skal etableres under iagttagelse af den højeste grad af diskretion og med sikkerhed for, at det alene er den part, der har rettet henvendelse til kommunen, der får viden om kontakten. I sådanne tilfælde kan kommunen afholde et møde med den pågældende, jf. pkt. 4.2.2.

Stammer oplysningerne om mulig tvang fra tredjemand, skal det nøje overvejes hvem af parterne, der skal kontaktes.

De oplysninger, som kommunen modtager, skal behandles yderst fortroligt af hensyn til beskyttelse af den person, som afgiver oplysningerne, og/eller af hensyn til den person, som oplysningerne omhandler. Oplysningerne må således under ingen omstændigheder videregives til uvedkommende, herunder til familien, jf. pkt. 4.4.5.

Parten/parterne skal vejledes om muligheden for at få hjælp eller vejledning hos f.eks. krisecenter, politi el.lign. Parterne bør derfor få udleveret oplysninger om de forskellige rådgivningstilbud mv., jf. pkt. 7. Desuden er det vigtigt, at parten orienteres om muligheden for mægling med familien. Mæglingen bør foretages af en professionel mægler med erfaring på området.

Vielsesafdelingen i kommunen skal vide præcist, hvem i kommunen, der overtager sagen, hvis en part ønsker at benytte sig af disse tilbud. Det er vigtigt, at parten ikke "tabes" mellem forvaltningerne, jf. pkt. 4.2.3.

I sager om tvangsægteskaber er der en særlig risiko for, at sagsbehandleren bliver ringet op af personer, f.eks. familiemedlemmer eller andre, der udgiver sig for at være en af sagens parter og på den måde forsøger at skaffe sig fortrolige oplysninger. Det er derfor meget vigtigt, at sagsbehandleren sikrer sig, f.eks. ved kontrolspørgsmål, at det er den rette person, man taler med. Sagsbehandleren kan også aftale en kode med parten, hvor koden skal oplyses, før sagen drøftes telefonisk. Koden skal være noget, som andre ikke kender. Derfor skal koden ikke være pågældendes cpr.nr., som familiemedlemmer ofte er i besiddelse af.

Hvis kommunen efter aftale korresponderer med den pågældende part, skal den sikre sig, at parten modtager korrespondancen, uden at uvedkomne kan få fat i den.

Hvis kommunen modtager en henvendelse om partsrepræsentation for den, der har givet oplysninger om tvang, skal det så vidt muligt sikres, at parten er indforstået med, at partsrepræsentanten modtager alle oplysninger i sagen. En skriftlig fuldmagt fra den, der er under tvang, er som udgangspunkt ikke nok. Kommunen bør normalt anmode parten om at rette personlig henvendelse til kommunen og bekræfte repræsentationsforholdet. På den måde kan man undgå, at parten føler sig tvunget til at lade sig repræsentere af et medlem af familien eller af familiens sædvanlige advokat. Kommunen skal dog tage hensyn til, at parten kan have vanskeligt ved at møde personligt hos kommunen, hvis parten f.eks. bliver overvåget af familien.

4.2.2. Afholdelse af et møde

Når kommunen har mistanke om, at der er tale om et tvangsægteskab, kan den afholde en samtale med hver part alene for at sikre, at ingen af dem er udsat for tvang eller et utilbørligt pres til at indgå ægteskabet. Et møde vil kunne hjælpe kommunen med at afgøre, om der er tale om et tvangsægteskab.

Sådanne møder bør afholdes af personer med den fornødne ekspertise. Det kan derfor være hensigtsmæssigt at overlade sådanne møder til sagsbehandlere, der er vant til at arbejde med etniske minoriteter og gerne sagsbehandlere, der har særlig ekspertise i

forbindelse med tvangsægteskaber eller æresrelaterede konflikter.

Det er vigtigt, at situationen håndteres på en sådan måde, at parterne ikke udsættes for risiko for overgreb fra deres families side.

På et møde kan der fremskaffes oplysninger om den forudgående personlige kontakt parterne imellem, den forudgående kontakt parternes familier imellem, parternes økonomiske, uddannelsesmæssige eller andre personlige forhold, samt om parterne har haft kontakt med krise- eller rådgivningscentre m.v.

Viser det sig, at der ikke foreligger egentlig tvang, men at ægteskabet er arrangeret af parternes forældre, kan mødet anvendes til rådgivning om de juridiske konsekvenser af ægteskabet, herunder at et ægteskab kun giver ret til familiesammenføring, hvis en række betingelser er opfyldt. Yderligere oplysninger herom findes i "Vejledning i forbindelse med indgåelse af ægteskab og registreret partnerskab om opholdstilladelse i Danmark på grundlag af ægteskab eller registreret partnerskab med en person, der bor i Danmark (ægtefællesammenføring)", der findes på www.familiestyrelsen.dk eller kan fås hos Udlændingeservice.

4.2.3. Inddragelse af faglig ekspertise

Når kommunens prøvelses- eller vielsesmyndighed bliver opmærksom på, at en part er eller kan være i en udsat situation, bør den rette henvendelse til socialforvaltningen i den kommune, hvor parten bor. Prøvelses- eller vielsesmyndigheden skal sikre sig, at socialforvaltningen tager sig af sagen, således at parten ikke "tabes" mellem de forskellige forvaltninger.

Kommunen bør udarbejde en beredskabsplan til håndtering af situationer, hvor der opstår mistanke om, at en part i en vielsessag udsættes for utilbørlig pres eller tvang.

Det bemærkes i den forbindelse, at den enkelte kommune med fordel kan have tilknyttet en etnisk konsulent. En etnisk konsulent vil kunne tage sig af generationskonflikter i etniske familier, herunder sager om tvangsægteskaber.

4.2.4. Børn og unge under 18 år

Kommunerne har pligt til at undersøge forholdene nærmere, når det må antages, at et barn eller en ung har behov for særlig støtte (§ 50 i serviceloven). Servicelovens regler om særlig støtte til børn og unge er som udgangspunkt begrænset til særlig støtte til børn og unge under 18 år. Denne pligt til at undersøge forholdene gælder også i relation til mistanke om tvangsægteskab.

Det er præciseret i serviceloven, at man som sagsbehandler eller medarbejder i kommunale institutioner el.lign. har et særligt ansvar for de børn og unge, man møder i sin dagligdag. Det betyder, at der er en skærpet underretningspligt til de sociale myndigheder ved bekymring for et barns eller en ungs trivsel. I forhold til børn og unge med problemer skal man yde hjælp, først og fremmest igennem dialog og samarbejde med forældrene.

Til at hjælpe dette arbejde på vej skal kommunerne etablere tværfaglige grupper, der skal sikre, at støtten og hjælpen til den unge ydes tidligt og sammenhængende (§ 49 i serviceloven).

Udveksling af oplysninger i disse tværfaglige grupper sker under iagttagelse af straffelovens og forvaltningslovens regler om tavshedspligt og videregivelse af oplysninger. Det beror derfor på en konkret vurdering, om det vil være lovligt at videregive oplysninger, jf. pkt. 4.4.

Den skærpede underretningspligt gælder også for sagsbehandlere i kommunens prøvelses- og vielsesmyndighed.

4.2.5. Parter over 18 år

I relation til personer over 18 år skal kommunerne med hjemmel i den almindelige vejledningspligt yde råd og vejledning i sagen om tvangsægteskab.

4.3. Afslag på prøvelsesattest eller vielse

Mener kommunen, at begge parter eller en af dem tvinges til at indgå ægteskabet, skal den afslå at udstede en prøvelsesattest eller at gennemføre vielsen.

I sådanne situationer kan begrundelsen efter forvaltningslovens § 24, stk. 3, begrænses, idet det ikke må fremgå af begrundelsen, at den er begrundet i f.eks. mistanke om et tvangsægteskab.

4.4. Indhentelse og videregivelse af oplysninger

Når kommunen under behandlingen af en sag om prøvelse eller vielse får mistanke om, at der er tale om et tvangsægteskab, kan det være relevant at indhente oplysninger om parterne fra eksempelvis social– eller sundhedsforvaltningen i kommunen eller i en anden kommune, hvor en af parterne bor eller har boet. Det kan også være relevant at indhente oplysninger fra andre myndigheder såsom politiet eller udlændingemyndighederne.

På samme måde kan en forvaltningsenhed i en kommune have behov for at videregive oplysninger om mistanke om tvangsægteskab til prøvelses- eller vielsesmyndigheden i samme kommune eller i en anden kommune.

I det følgende beskrives mulighederne for indhentelse og videregivelse af oplysninger i sager, hvor der er mistanke om tvangsægteskab.

4.4.1. Indhentelse af oplysninger

I prøvelses- og vielsessager må oplysninger om ansøgerens rent private forhold efter forvaltningslovens § 29 bl.a. indhentes fra andre dele af forvaltningen eller fra en anden forvaltningsmyndighed i følgende situationer:

- Ansøgeren giver samtykke.
- Særlige hensyn til ansøgeren eller tredjemand overstiger klart ansøgerens interesse i, at oplysningen ikke indhentes.

Denne bestemmelse giver efter Familiestyrelsens opfattelse som udgangspunkt altid kommunen adgang til at indhente oplysninger om parterne fra andre forvaltningsenheder i kommunen eller fra en anden offentlig myndighed, når der er mistanke om tvangsægteskab. Dette skyldes, at hensynet til at undgå, at en part indgår ægteskab mod sin vilje overstiger parternes interesse i, at oplysninger om deres rent private forhold ikke videregives til kommunens vielsesafdeling.

Der må dog ikke indhentes andre oplysninger end dem, der er nødvendige for sagen. Indhenter kommunen f.eks. oplysninger fra Udlændingeservice, kan kommunen kun forvente at modtage relevante oplysninger om navngivne personer i tvangsægteskabssager, der er nødvendige for kommunens behandling af spørgsmålet om tvangsægteskabet i relation til prøvelsen – eller vielsessagen – jf. forvaltningslovens § 28, stk. 3, der er behandlet i pkt. 4.4.2.

4.4.2. Videregivelse af oplysninger

En myndighed kan få oplysninger eller mistanke om, at en part er ved at blive tvunget eller presset til at indgå et ægteskab. Hvis myndigheden er i besiddelse af oplysninger, der eventuelt vil sætte en anden myndighed i stand til at hjælpe den tvungne part, skal den overveje, om det vil være relevant at videregive disse oplysninger til den pågældende myndighed.

Retten til at videregive sådanne oplysninger er ikke fri. Således må oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold efter forvaltningslovens § 28 som udgangspunkt ikke videregives til andre myndigheder.

Lovens § 28, stk. 2, nr. 3, giver dog myndigheden mulighed for at videregive sådanne oplysninger, når "videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår, ...".

Efter Familiestyrelsens opfattelse vil hensynet til at kunne hjælpe den part, der tvinges eller presses til at indgå et ægteskab, som udgangspunkt altid veje betydeligt tungere end hensynet til at hemmeligholde oplysninger om de øvrige involverede parters rent private forhold. En myndighed vil således i sådanne sager efter en konkret vurdering kunne videregive de relevante oplysninger til en myndighed, der har behov for dem.

Endvidere kan kommunen uden samtykke videregive oplysninger fra en prøvelses- eller vielsessag til Udlændingeservice, hvis oplysningerne skønnes relevante for Udlændingeservices behandling af en sag om familiesammenføring, jf. udlændingelovens § 9, stk. 21.

Efter forarbejderne til denne bestemmelse "... vil en kommunalbestyrelse i alle familiesammenføringssager have mulighed for at videregive oplysninger til Udlændingestyrelsen [nu Udlændingeservice], som kommunalbestyrelsen skønner vil være af betydning for familiesammenføringssagen, således at udlændingemyndighederne kan tage højde herfor ved behandlingen af sagen. Der kan f.eks. være tale om oplysninger, som direkte angiver eller peger på, at et ægteskab er indgået under tvang. ...".

4.5. Aktindsigt

Hvis kommunen modtager anmodning om aktindsigt i en prøvelses- eller vielsessag, skal kommunen sikre sig, at den ikke videregiver fortrolige oplysninger om mistanke om eller initiativer over for tvangsægteskab.

Hjemlen til at afslå at give aktindsigt i sådanne oplysninger findes efter Familiestyrelsens opfattelse i forvaltningslovens § 15. Efter denne bestemmelse kan retten til aktindsigt begrænses, når interessen for den, der anmoder om aktindsigt, til at benytte oplysningerne til varetagelse af sine interesser, findes at burde vige for afgørende hensyn til den pågældende selv eller til andre private eller offentlige interesser.

I begrundelsen for at afslå eller begrænse aktindsigten må der ikke henvises til mistanken om tvangsægteskab, medmindre det er klart, at den pågældende allerede har viden herom. Det bemærkes, at forvaltningslovens § 24, stk. 3, 2. pkt., giver muligheder for at begrænse begrundelsen på et afslag på aktindsigt i sådanne situationer.

5. Hotlines og rådgivning af parterne

Der findes en række muligheder for rådgivning for unge, der føler sig presset eller

tvunget til ægteskab. Det drejer sig især om landsdækkende eller lokale "hotlines", der bl.a. rådgiver etniske unge vedrørende ægteskab.

I det følgende beskrives 2 af disse muligheder. Pkt. 7 indeholder oplysninger om flere rådgivninger.

Landsorganisationen Af Kvindekrisecentre (LOKK)

Landsorganisationen Af Kvindekrisecentre (LOKK) driver ungdomsrådgivningen Etnisk Ung I Krise. Både piger og drenge kan henvende sig til ungdomsrådgivningen.

I sager, hvor der vurderes at være behov for at beskytte en part, udarbejder LOKK i samarbejde med politi og sociale myndigheder en sikkerhedsplan for parten.

LOKK tilbyder herudover rådgivning til fagfolk og temamøder om tvangsægteskaber m.v. til kommuner, ligesom LOKK råder over et landsdækkende etnisk konsulentteam, som kan hjælpe kommunen, hvis det skønnes nødvendigt i en konkret sag.

LOKK har udarbejdet en værktøjskasse til bl.a. kommunale sagsbehandlere. Værktøjskassen indeholder oplysninger og gode råd om, hvordan sagsbehandlere kan give unge den bedste rådgivning, og hvor de selv kan hente støtte.

Endelig har LOKK udarbejdet pjecer om rådgivningerne m.v.

Værktøjskassen og pjecerne findes på www.lokk.dk.

Udlændingeservice

Udlændingeservice har oprettet en vejledningstjeneste for unge under 24 år. Formålet med denne vejledningstjeneste er at styrke de unges kendskab til reglerne om familiesammenføring. Vejledningstjenesten blev etableret for at sikre, at unge under 24 år ikke indgår ægteskab med forkerte forventninger om familiesammenføring i Danmark. Tjenesten fungerer på den måde, at der – pr. telefon – kan aftales tid til en personlig samtale med en sagsbehandler i Udlændingeservice. Sagsbehandleren vil også kunne udlevere vejledningsmateriale, der specifikt er rettet mod den unges situation. Den unges forældre er velkomne til at deltage i samtalen, hvis den unge ønsker det.

6. Proformaægteskaber og arrangerede ægteskaber

I vielsessager skal kommunen sondre mellem på den ene side egentlige tvangsægteskaber og på den anden side proformaægteskaber og arrangerede ægteskaber, der ikke er præget af tvang, dvs. vold, trusler og andre former for utilbørlig pres.

Der er ikke hjemmel til at afslå at gennemføre proformaægteskaber eller arrangerede ægteskaber.

Kommunen skal i stedet efter ægteskabslovens § 22 a[4)] indberette mistanke om proformaægteskaber til Udlændingeservice, hvis der kan være grund til at antage, at det afgørende formål med et ægteskab er at opnå en opholdstilladelse i Danmark. Formålet med indberetningen er da at lade oplysningerne indgå i behandlingen af en eventuel senere familiesammenføringssag.

Der kan være grund til at foretage indberetning, hvis parterne f. eks. ikke kan tale samme sprog, eller hvis den, der foretager vielsen, får indtryk af, at parterne ikke har set hinanden før.

Indberetning af mistanke om indgåelse af et proformaægteskab giver ikke grundlag for at udsætte vielsen.

7. Oversigt over relevante myndigheder, organisationer m.v.

Rådgivning	
Organisation/forening	**Kontaktoplysninger**
Landsorganisationen Af Kvindekrise-centre (LOKK) På LOKK's hjemmeside findes oplysninger om krisecentre, rådgivninger mv.	LOKK Sekretariat c/o 3F Kampmannsgade 4 1790 København V. Tlf.: 32 95 90 19 www.lokk.dk.
	LOKK Ungerådgivning Etnisk ung i krise. Tlf.: 70 27 03 06.
	LOKK Rådgivning til fagfolk Etnisk ung i krise. Tlf.: 32 95 90 19.
Indvandrerrådgivningen	www.indvandrerraadgivningen.dk.
	Indvandrerrådgivningen – København: Nørre Allé 7-2.sal (Medborgerhuset) 2200 København N. Tlf.: 50 14 18 16.
	Indvandrerrådgivningen – Århus: Vesterbrogade 14-butikken 8000 Århus C. Tlf.: 86 13 27 63 og 26 22 36 11. Fax: 86 13 27 64.
	Indvandrerrådgivningen – Odense: Tlf.: 26 20 12 98 og 26 22 36 11.
.	Indvandrerrådgivningen – Aalborg: Badstuevej 1 (De Frivilliges Hus) 9000 Aalborg. Tlf.: 50 14 18 15 og 26 22 36 11.
Børnerådet	Vesterbrogade 35 A 1620 København V Tlf. 33 78 33 00 Fax 3378 3301 www.boerneinfo.dk
Børns Vilkår	Trekronergade 126 A 2500 Valby. Børnetelefonen (tlf.: 35 55 55 55): chat om generationskonflikter i etniske familier. www.boernsvilkaar.dk.
Udlændingeservice	Ryesgade 53 2100 København Ø. Tlf.: 35 36 66 00 www.nyidanmark.dk

	Udlændingeservices vejledningstjeneste: tlf.: 70 26 28 18
Kvinderådet **Rådgivning til etniske kvinder**	www.kvinderaadgivningen.dk. Tlf.: 70 20 49 09
Migrantkvinder	Hotline med rådgivning; link findes på www.finfo.dk.
Døgnkontakten i København	Åboulevarden 38 2200 København N. Tlf. 35 37 36 23.
Etnisk Konsulentteam	Henvendelse til • Døgnkontakten i København (33 37 36 23) • NOOR (33 17 68 24.)

Myndigheder involveret i spørgsmål om tvangsægteskab	
Myndighed	**Kontaktoplysninger**
Familiestyrelsen	Stormgade 2-6 1470 København K. Tlf.: 33 92 33 02 www.familiestyrelsen.dk
Socialministeriet	Holmens Kanal 22 1060 København K. Tlf.: 33 92 93 00 www.social.dk
Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	Holbergsgade 6 1057 København K. Tlf.: 33 92 33 80 www.nyidanmark.dk
Udlændingeservice	Ryesgade 53 2100 København Ø. Tlf.: 35 36 66 00 www.nyidanmark.dk
Rigspolitiets Nationale Efterforsknings-center (NEC) NEC yder efterforskningsmæssig og anden assistance til politikredsene i sager om æresrelaterede forbrydelser.	Polititorvet 14 1780 København V. Tlf. 33 14 88 88.

[1)] Socialforskningsinstituttet har for Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration lavet en undersøgelse af pardannelse blandt etniske minoriteter (maj 2004). Undersøgelsen er baseret på en spørgeskemaundersøgelse af 628 etniske minoritetsunge i alderen 17-27 år samt sagsbehandlere og andre, der i deres arbejde er tæt på de etniske minoriteter. Undersøgelsen findes på Socialforskningsinstituttets hjemmeside www.sfi.dk under Udgivelser og Rapporter samt på www. Familiestyrelsen.dk.

[2)] Rapport af instituttet "Zentrum für Soziale Innovation" på vegne af magistraten i Wien, marts 2007: "Situationsbericht & Empfehlungskatalog – Zwangsverheiratung und arrangierte Ehen in Österreich mit besonderer Berücksichtigung Wiens". Rapporten findes på www.familiestyrelsen.dk.

[3)] Rapport af Anja Bredahl og Lill Salole Skjerven (Senter for kvinne- og kjønnskorskning), Oslo Universitet, 2007: "Tvangsekteskapssaker i hjelpeapparatet. Omfang og utfordringer"; Rapport fra Center for Ligestillingsforskning ved Roskilde Universitetscenter, "Tvangsægteskaber i en europæisk kontekst", 2003; Rapporten "Tid til at være ung", LOKK; Disse rapporter findes på www. familiestyrelsen.dk. Se endvidere Manu Sareen: "Når kærlighed bliver tvang" (2003).

[4)] Ved lov nr. 197 af 1. juni 2007 blev det ved en ændring af ægteskabsloven pålagt den kommunale prøvelses- og vielsesmyndighed at indberette mistanke om proformaægteskab til Udlændingeservice. Denne indberetningspligt er beskrevet i cirkulæreskrivelse nr. 9721 af 23. juli 2007, der findes på www.familiestyrelsen.dk. Bestemmelsen trådte i kraft den 1. august 2007.